Zarząd Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych w Polsce w dniach 6 - 10 września 2015r. zorganizował w Zakopanem **XVII Kongres Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych w Polsce**.

Kongres odbył się pod honorowym patronatem Pierwszej Prezes Sądu Najwyższego prof. dr hab. Małgorzaty Gersdorf oraz Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa prof. dr. hab. Romana Hausera, a jego hasłem przewodnim było **„Dziecko i rodzina w dobie otwartych granic".**

W Kongresie uczestniczyło blisko 200 osób, w tym sędziowie rodzinni oraz zaproszeni goście, którymi byli przedstawiciele Krajowej Rady Sądownictwa, Sądu Najwyższego, Ministerstwa Sprawiedliwości, Rzecznika Praw Dziecka, zaprzyjaźnionego Stowarzyszenia Sędziów Polskich Iustitia oraz Krajowej Rady Kuratorów, a także zaproszeni prelegenci.

Kongres miał charakter szkoleniowy i był okazją do zdobycia nowej wiedzy, wymiany doświadczeń oraz ujednolicenia linii orzeczniczej sądów rodzinnych w całej Polsce. Program Kongresu był bardzo bogaty, a jego atmosfera wyjątkowa.

Otwarcia Kongresu dokonała nowa i pełna pozytywnej energii, Prezes Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych w Polsce Dorota Hildebrand – Mrowiec, sędzia Sądu Rejonowego w Zamościu.

W ciepłych słowach powitała przybyłych gości i uczestników Kongresu, a także podziękowała za wieloletnią działalność na rzecz Stowarzyszenia dotychczasowej Prezes Ewie Waszkiewicz.

Tegoroczne wykłady prelegentów były na bardzo wysokim poziomie. Z dumą oświadczamy, iż znaczna część prelegentów to członkowie naszego Stowarzyszenia.

Sędzia brytyjska Avril Calder - Prezes Międzynarodowego Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych i Nieletnich podjęła trudny problem dziecka w dobie otwartych granic - w sytuacji rozstania rodziców. Przedstawiła także zagadnienie handlu dziećmi oraz uchodźctwa na tle religijnym i ekonomicznym.

Dr Sylwia Jastrzemska, sędzia sądu Rejonowego w Oławie, autorka licznych publikacji na tematy związane z praktycznymi aspektami integracji

europejskiej, omówiła istotne problemy na tle interpretacji i stosowania rozporządzeń unijnych w sprawach rodzinnych. Wyjaśniła pojęcie sprawy europejskiej i transgranicznej, rolę Unii Europejskiej w zakresie stosowania i wykonywania praw oraz wiele zagadnień z zakresu odpowiedzialności rodzicielskiej, zwykłego pobytu i jurysdykcji.

Sędzia Sądu Okręgowego we Wrocławiu **Ewa Litowińska–Kutera,** wizytator do spraw obrotu zagranicznego w sprawach cywilnych – w niezwykle przejrzysty sposób omówiła tematykę jurysdykcji i prawa właściwego w sprawach o rozwód. Zwróciła uwagę na zakres stosowania Rozporządzenia Rady Europy nr 2201/2003 i 1259/2010.

W związku z wejściem w życie nowych zmian, w ustawach - Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks postępowania cywilnego i ustawach szczególnych, znakomite wystąpienie zaprezentował znany wszystkim sędziom rodzinnym, autor licznych komentarzy prof. **Henryk Haak**. Profesor zwrócił uwagę na potrzebę uregulowania postępowania wykonawczego w sprawach rodzinnych w Kodeksie postępowania cywilnego i tym samym wyeliminowania określonych zapisów z nowego Regulaminu urzędowania sądów powszechnych. Podkreślił również rolę mediacji w odniesieniu do dyrektywy dobra dziecka i priorytetu małoletniego do wychowywania przez oboje rodziców. Omówił zagadnienia z ustawy z dnia 25 czerwca 2015r. o leczeniu niepłodności, która wejdzie w życie w dniu 1 listopada bieżącego roku.

SSO w Warszawie Dorota Trautman, wizytator do spraw rodzinnych i nieletnich, pełniąca funkcję koordynatora do spraw mediacji przy Sądzie Okręgowym w Warszawie w niezwykle interesującym wystąpieniu zachęcała sędziów, by przy podejmowaniu decyzji w sprawach o uregulowanie i wykonywanie kontaktów z małoletnimi dziećmi kierowali się głównie głosem dziecka, a nie głosem rodziców. Omawiając problematykę prawa i obowiązku małoletniego dziecka do kontaktu z rodzicem sędzia Trautman wskazała, iż sąd powinien zgłębić przyczynę braku zgody dziecka na kontakty. Często zachowania rodziców w odniesieniu do kontaktów są naganne, jednak dziecko nie interesuje postawa rodziców, nie rozumie ich nastawienia a jedynie tęskni do kontaktu z drugim rodzicem. Dziecko czuje napięcie pierwszoplanowego rodzica i zdarza się, że dla jego spokoju oświadcza, że nie chce kontaktu z drugim rodzicem. W rzeczywistości jego tęsknota jest ogromna. Jeżeli sąd nie zdiagnozuje powodów odmowy dziecka na kontakty, może to doprowadzić do zaburzenia jego prawidłowego rozwoju. Dziecko podczas wysłuchania przez sędziego rodzinnego nie zawsze pomoże mu podjąć decyzję w sprawie, ale sędzia z jednej strony wysłuchując dziecko spełni swój obowiązek ustawowy, zaś z drugiej strony da dziecku poczucie, że jego głos w sprawie jest ważny. Sędzia podkreśliła szczególną wagę właściwej redakcji postanowienia w zakresie uregulowania kontaktów, w tym także zabezpieczającego, w taki sposób, aby jego wykonanie było możliwe bez wątpliwości uczestników, a w szczególnych wypadkach kuratorów.

O „standardach wysłuchania dziecka” mówiła **psycholog Alicja Budzyńska** – pracownik Fundacji Dzieci Niczyje, placówki Centrum Pomocy Dzieciom, będąca biegłą sądową przy Sądzie Okręgowym w Warszawie. Alicja Budzyńska jest autorką poradnika „Jak przesłuchiwać dziecko”, będącego cenną pomocą dla sędziów, prokuratorów i psychologów. Poradnik ten zawiera informacje na temat psychologicznych uwarunkowań rozwoju dziecka i jego wpływu na procesy postrzegania i odtwarzania spostrzeżeń.

Psycholog podkreślała, że dziecko nie może na skutek jego wysłuchania przez sędziego rodzinnego mieć świadomości, że to ono jest odpowiedzialne za wynik postępowania dotyczącego jego osoby. Opisywała emocje dziecka, jakie kierują nim w okresie kryzysu w rodzinie: poczucie utraty bezpieczeństwa, strach, lęk - w zależności od tego co dziecku indukują rodzice – ich emocje i odczucia. Wskazywała na zniekształcone przez rodziców postawy małoletniego, którzy przez pryzmat swoich emocji i celów jakie chcą osiągnąć w postępowaniu, oddziaływują na zachowania dziecka. Alicja Budzyńska w ślad za stanowiskiem prof. Henryka Haaka omówiła również problem pieczy naprzemiennej. Zaznaczyła, że przy ostrym konflikcie rodziców jej wykonywanie nie jest w praktyce możliwe, szkodzi bowiem dziecku. Niezbędnymi warunkami potrzebnymi do regulacji pieczy naprzemiennej jest bliskość miejsca zamieszkania rodziców (ważne, aby nie przenosić dziecka ze znanego mu środowiska), poprawna współpraca w zakresie kontaktów między rodzicami, którzy w sposób jednakowy postrzegają potrzeby dziecka, poczucie odpowiedzialności za dziecko również w tych okresach, gdy pozostaje ono pod opieką drugiego rodzica oraz wiek dziecka. Przytoczyła szwedzkie badania, z których wynika, że do trzeciego roku życia dziecko powinno mieć jeden dom i jedno miejsce zamieszkania, w przeciwnym razie zaburzone zostanie jego poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji, dziecko będzie gorzej funkcjonowało w dorosłości i będzie miało trudności w nawiązywaniu relacji z otoczeniem.

Sędzia Sądu Najwyższego w stanie spoczynku dr Helena Ciepła, będąca autorem i współautorem kilkudziesięciu publikacji naukowych, w tym Komentarza do Kodeksu Cywilnego, Kodeksu Postępowania Cywilnego oraz Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego, wykładowca Uczelni Łazarskiego, odpowiedziała na zgłoszone przez sędziów rodzinnych z całej Polski pytania w zakresie stosowania ustaw medycznych. W tym zakresie uczestnicy Kongresu zauważyli potrzebę ustawowego uregulowania i stworzenia procedur w zakresie umieszczania pacjentów w zakładach opiekuńczo – leczniczych.

Pani Sędzia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, była wizytator do spraw cywilnych Sądu Okręgowego we Wrocławiu Jolanta Solarz podzieliła się z uczestnikami Kongresu bogatym orzecznictwem sądów okręgowych i apelacyjnych w postępowaniu zabezpieczającym w sprawach rozwodowych. Zwróciła uwagę na sposób oceny zebranego w sprawach materiału dowodowego przez sąd wyższej instancji. Wystąpienie zawierało cenne uwagi szczególnie dla sędziów orzekających w sądach okręgowych w sprawach o rozwód.

Profesor Jacek Wierciński – adiunkt w Katedrze Prawa Cywilnego, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Warszawskiego, radca prawny, członek Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, autor wielu publikacji naukowych w tym najnowszego Komentarza do Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego, podjął próbę skatalogowania okoliczności, które powinny być brane pod uwagę przy powierzeniu władzy rodzicielskiej matce lub ojcu. W ocenie profesora w postępowaniach o powierzenie władzy rodzicielskiej, gdy z przeprowadzonego postępowania wynika, że oboje rodzice mają porównywalne predyspozycje wychowawcze, rodzicem pierwszoplanowym winien zostać ten, który do czasu rozpoczęcia procedury sądowej zapewniał bieżącą opiekę małoletniemu, z

którym relacje dziecka są bliższe, który posiada większe doświadczenie w opiece i umie je wykorzystywać, dając zarazem lepsze gwarancje we wspieraniu rozwoju dziecka na przyszłość. Przy dokonaniu wyboru rodzica pierwszoplanowego ważne jest również dokonanie oceny stopnia staranności przy bieżącej pieczy, zachowanie poczucia stabilizacji dziecka, zbadanie który z rodziców jest w stanie poświęcić dziecku więcej wartościowego czasu, występowanie ewentualnych uzależnień po stronie rodzica, pomoc w opiece dziadków i dalszych krewnych, stosunek do kontaktów dziecka z drugim rodzicem.

Wyjątkowe było wystąpienie **prof. dr. hab. Jerzego Bralczyka** - językoznawcy, specjalisty w zakresie języka mediów, reklamy i polityki, wiceprzewodniczącego Rady Języka Polskiego, który w mistrzowski i dowcipny sposób opisał przywary językowe Polaków oraz przedstawił zasady w zakresie ,,sztuki mówienia". Profesor udzielił cennej porady : ,,nie mówić do ludzi tylko ludziom". Wskazał na kluczowe pojęcie wspólnoty miejsca i czasu podczas wystąpienia. Mówił o wiarygodności mówcy, zwracając uwagę na dwa równie ważne aspekty przemówienia – to co widać i to co słychać. A słychać: ton głosu, jego modulowanie, stawianie akcentów. Istotną jest postawa mówcy, gestykulacja, przedmioty, które ma on w swoim otoczeniu. Wystąpienie profesora wzbudziło szereg emocji w słuchaczach. Wypełniona sala bądź to w zupełnej ciszy przysłuchiwała się prezentowanemu przemówieniu, bądź wybuchała śmiechem lub odpowiadała na zadawane przez mówcę pytania.

Profesor od pierwszej chwili nawiązał kontakt ze słuchaczami, zaś jego dwugodzinne wystąpienie zdawało się być jedynie chwilą. Skupił na sobie uwagę słuchaczy, sterował ich emocjami. Było to szczególne i niezapomniane przeżycie, nacechowane cennymi wskazówkami dla sędziów, którzy w związku ze swoją pracą winni mówić przekonywująco i ze zrozumieniem.

Sędziowie otrzymali również bardzo praktyczną wiedzę z zakresu Systemu Informacji Prawnej Legalis i jego zastosowania w praktyce rozpoznawania spraw rodzinnych, którą przekazał dr hab. Przemysław Polański, przedstawiciel Wydawnictwa C.H. Beck, sponsora Kongresu.

Z uwagi na napięty program mało było czasu na dyskusje w zakresie interpretacji prawa, ale uczestnicy z ogromną przyjemnością mogli przysłuchiwać się wymianie poglądów między znakomitymi prawnikami: panią SSN w stanie spoczynku Heleną Ciepłą i prof. Henrykiem Haakiem oraz SSN w stanie spoczynku Bronisławem Czechem i prof. Jackiem Wiercińskim.

Kongres zakończył się podjęciem uchwały (w załączeniu).

Wykłady i materiały z Kongresu Zarząd Stowarzyszenia będzie rozsyłał członkom stowarzyszenia na adresy mailowe lub publikował na stronie internetowej Stowarzyszenia.

Kolejny termin, tym razem już XVIII Kongresu Stowarzyszenia Sędziów Rodzinnych w Polsce planowany jest w okresie 18 - 22 września 2016 roku w Zakopanem.

Do zobaczenia za rok !!!

Relacje z Kongresu sporządziły:

SSO Ewa Ważny

i SSO Katarzyna Wieraszko

07.09.2015 10:10

alis
Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w P
Association of Family Judges in Pola

C.H.BECK

